

De leefwereld als spreekkamer

Utrecht, SEV

11 oktober 2007

Jos van der Lans

Wat zijn de kenmerken van de vernieuwende initiatieven?

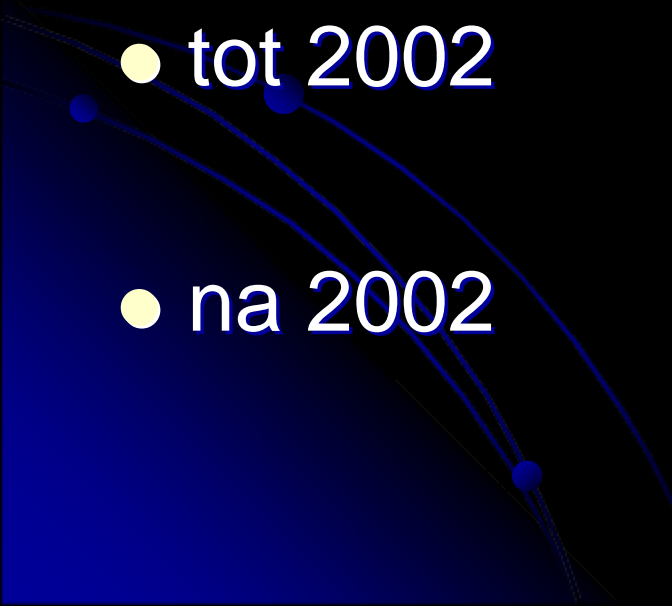
Is er sprake
van een
trendbreuk?

Achter de voordeur – stadsmariniers –
huisbezoek – vroegtijdige interventie
– jeugdveldwachter – straatcoaches –
- mentoren – buddy's –
outreachinge hulpverlening –
bemoeizorg – eigen kracht centrales

leefwereld als spreekkamer

professionele mentaliteiten

- tot 1960/65 ER BOVEN OP
  - tot 1980/85 ER NAAST
  - tot 2002 ER VANDAAN
  - na 2002 ER OP AF
-

1945 – 1965

ER BOVENOP

MAATSCHAPPELIJK DECORUM

- **BESCHAVINGSOFFENSIEF / VERSTEDELIJING**
- **ONMAATSCHAPPELIJKHEIDSBESTRIJDING**
- **VERZUILING**
- **WEDEROPBOUW**
- **ONTLUIKENDE VERZORGINGSSTAAT**

PROFESSIONELE STIJLKENMERKEN

- **REGENTESK / HIERARCHISCH**
- **PATERNALISTISCH**
- **OP ZOEK NAAR METHODIEKEN**

Jaren 60: de wereld op zijn kop

WELVAARTSEXPLOSIË
DOORBRAAK NIEUWE GENERATIE
GRENSVERLEGGEND
GEESTVERRUIMEND

Lof der onaangepastheid (1961 + 1967)

Normalisering van het abnormale

Romantisering van de afwijking

AMSTERDAM MERS
 LUISTER NIET NAAR DE MET HET KAPITAAL
KOLLABORERENDE
 Hilversumse radio, maar naar de vrye maagd:
 225 mtr middengolf
 KOM NAAR HET SPUI BELEGER DE BELEGERAARS!

COLL 1160

VROUW
 BAPS 'N EIGEN DUM
(BESLIS)
 MASSALE DEMONSTRATIE
 Utrecht - zaterdag 19 februari - 14 uur - Jaarbeursplein

COLL 1160

SANEREN - DEPORTEREN
 SPECULEREN

COLL 1160

WIE AAN DE WEDDE KOMT KOMT AAN DE VYDH!

COLL 1160

Bond van WetsOvertreders (BWO)

afdeling Nijmegen

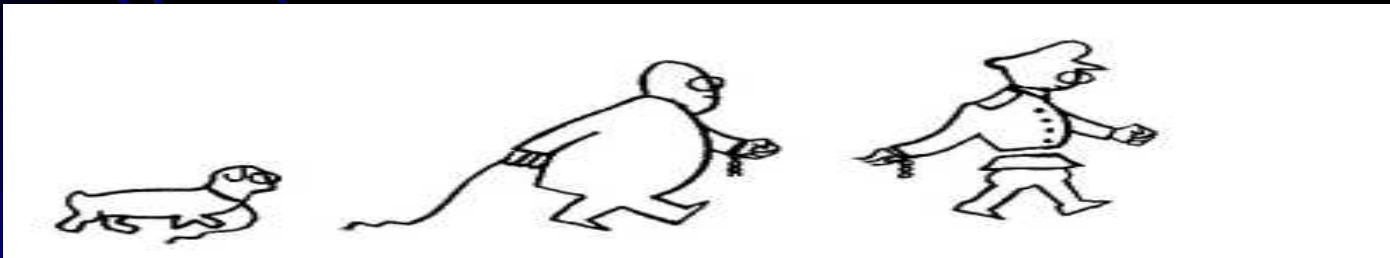

1965 – 1985 ER NAAST

PROFESSIONELE STIJLKENMERKEN

- Horizontaal / gelijkheid / gelijkwaardigheid (je/jij-en)
- Anti-autoritair / anti-paternalistisch
- Solidariserend
- Vermaatschappelijking / normalisering

De markt van welzijn en geluk (1980)

- Aanbod bepaalt vraag
- Professionals scheppen hun eigen werk
- Gevolg: paternalisme-syndroom en het geiten-wollen-sokken-syndroom

omgekeerde beweging

- Privé wereld = no-go-area
- De beweging wordt omgedraaid:
- Vroeger: naar mensen toe
- Moderne tijd: mensen naar de professionals toe

Moderne professionals

- Van bemoeizuchtig naar afwachtend
- Van aanbodgestuurd naar vraaggestuurd
- Van dwingend naar privacy-respecterend
- Van outreachend naar officebased
- Van leefwereld-georiënteerd naar systeemwereld
- Van intuïtiegestuurd naar protocol/productgestuurd
- Van persoonlijke passie naar organisatorische professionaliteit

BELEIDSWOORDEN overheid

- Decentralisatie
- Overheid op afstand
- Kerntaken – uitbesteden - marktwerking
- Van aanbodsturing naar vraagsturing
- Efficiency (opschaling) - prestatieafspraken
- Burgers centraal

1985 – 2002 ER VANDAAN

PROFESSIONELE STIJLKENMERKEN

- HET INITIATIEF LIGT BIJ DE (GEMOTIVEERDE) KLANT
- TERUGTREKKEN IN ORGANISATIES
- VERZAKELIJKING / MANAGEMENT / ORGANISATIES
- PROFESSIONELE ONDERSCHIKKING
- BUREAUCRATISCH-BEDRIJFSMATIGE LOGICA
- GEMANKEERD PROFESSIONEEL ZELFBEWUSTZIJN

SYSTEMWERELD GEORIENTEERD

FRONTVERWAARLOZING

- Blauw op straat
- Afschaffen woonmaatschappelijk werk
- Niet intervenieren opvoeding
- Stopwatchzorg / Thuiszorg
- Uitbesteden contactwerk
- Junioren / senioren systemen
- Bewaken in de gevangenissen

Systemwereldorientatie

2002 FORTUYN-REVOLUTIE

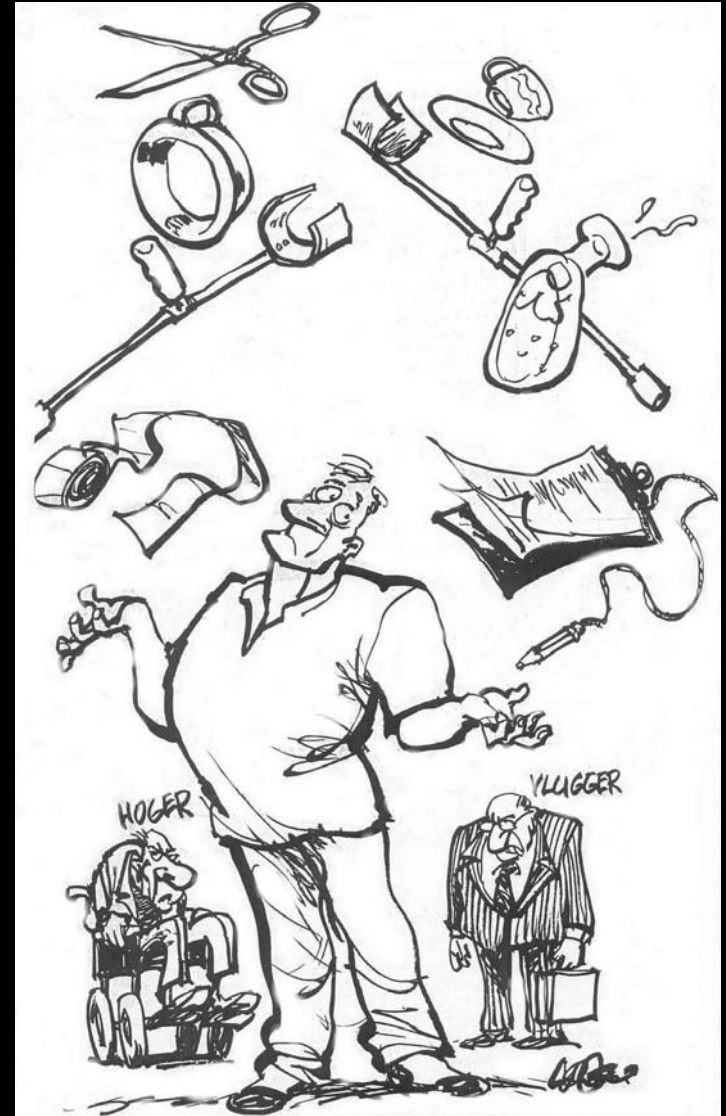
OPSTAND VAN DE LEEFWERELD TEGEN
DE SYSTEEMWERELD

EINDE VAN HET PRUDENT-
PROGRESSIEVE TIJDPERK

1. Afwezigheid in leefwereld
2. Behoefte aan sociale interventie

Trendbreuk

Jaap Peters & Judith Pouw
Intensieve Menshouderij
Hoe Kwaliteit
oplost in rationaliteit

Bewijzen van goede dienstverlening (2005)

Kritiek op beheersingsdrang

Cijferfetichisme en
verantwoordingsoverdaad

Cultuur van het wantrouwen

Schaalvergroting en marktwerking

Aandacht voor professionals

Pleidooi voor frontprofessionaliteit

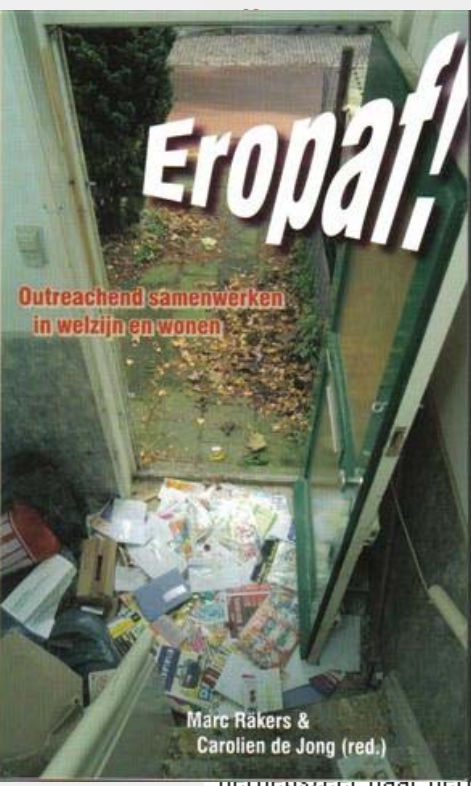

NIEUWE FASE: ER OP AF!

- tot 1960/65   ER BOVEN OP
    vertrouwen verplicht - **gezag**
- tot 1980/85   ER NAAST
    vertrouwen vanzelfsprekend - **identificatie**
- tot 2005   ER VANDAAN
    ● vertrouwen verondersteld - **vraaggericht**
- na 2005   ER OP AF
    vertrouwen verwerven - **empowerment**

Eropaf

Home

beoogt een versnellin
 sen alle denkbare pa
 . Het netwerk levert
 ussen wetenschappe
 ecten in binnen en bui
 n ontwikkelt banden r
 reiken over wat er w
 ren om outreachend
 ds groter wordende
 er maken en anderzij
 getoond mogen word
 d die soms aanwezig
 nvulling te geven, zo

an
 onder het
 nnis aan.
 t de
 werk
 n de
 aar de
 rots en
 it en
 an

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Slotervaart
 Sociaal Investeringsplan Overtoomse Veld

Investeren in Mensen

Drs. Angelique Rondagh
 Projectleider SIP

Telefoon 020 411 4735
 Mobiel 06 2554 6764
 Fax 020 411 4737

Piet Mondriaanstraat 133
 1061 TR Amsterdam

a.rondagh@slotervaart.amsterdam.nl / sip@slotervaart.amsterdam.nl
 www.slotervaart.amsterdam.nl

- Nieuw**
- Nieuwsbrief Eropaf 01-2007
  - Verslag Eropaf-conferentie

- Extra**
- Vragen?
  - Contact
  - Links
  - Database
  - Nieuwsbrieven

Nieuwsbrief

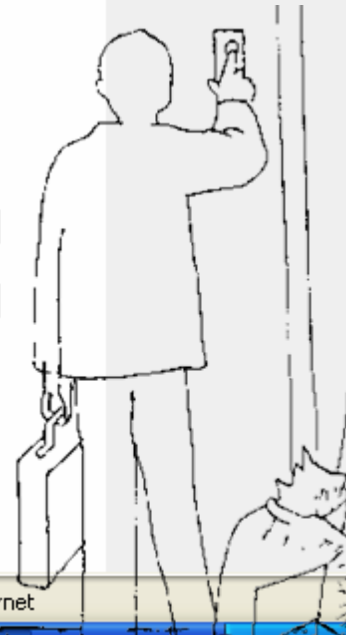
Naam

E-mail

Inschrijven

Uitschrijven

Verzend

ER OP AF

Achter de voordeur – stadsmariniers –
huisbezoek – vroegtijdige interventie
– jeugdveldwachter – straatcoaches –
- mentoren – buddy's –
outreachinge hulpverlening –
bemoeizorg – eigen kracht centrales

leefwereld als spreekkamer

ER OP AF

Ander professionaliteit

(meer mandaat, sturender, dwingender, persoonlijker)

Ander organisaties

(het front is leidend, kantelen naar leefwereld)

Ander management

(informatie, verantwoording, beloning, maatschappelijk rendement)

leefwereld als spreekkamer

www.josvdlans.nl

